

Kako voditi delavnico o trendih

Komplet orodij centra EMCDDA za predvidevanje na področju drog

Kaj boste našli v tem kompletu orodij?

Uvod: Zakaj je bil ta komplet orodij ustvarjen in kako ga je mogoče uporabiti.

Kaj je predvidevanje? Razlogi za delo s pristopi predvidevanja in analize trendov ter splošna načela za njihovo učinkovito uporabo.

Kako organizirati delavnico o trendih: Predloge, nasveti in namigi. Korak 1: Priprava delavnice o trendih. Korak 2: Načrtovanje in prednostno razvrščanje trendov. Korak 3: Analiziranje posledic.

Dodatek: Referenčni dokumenti ter več orodij in virov.

Vsebina

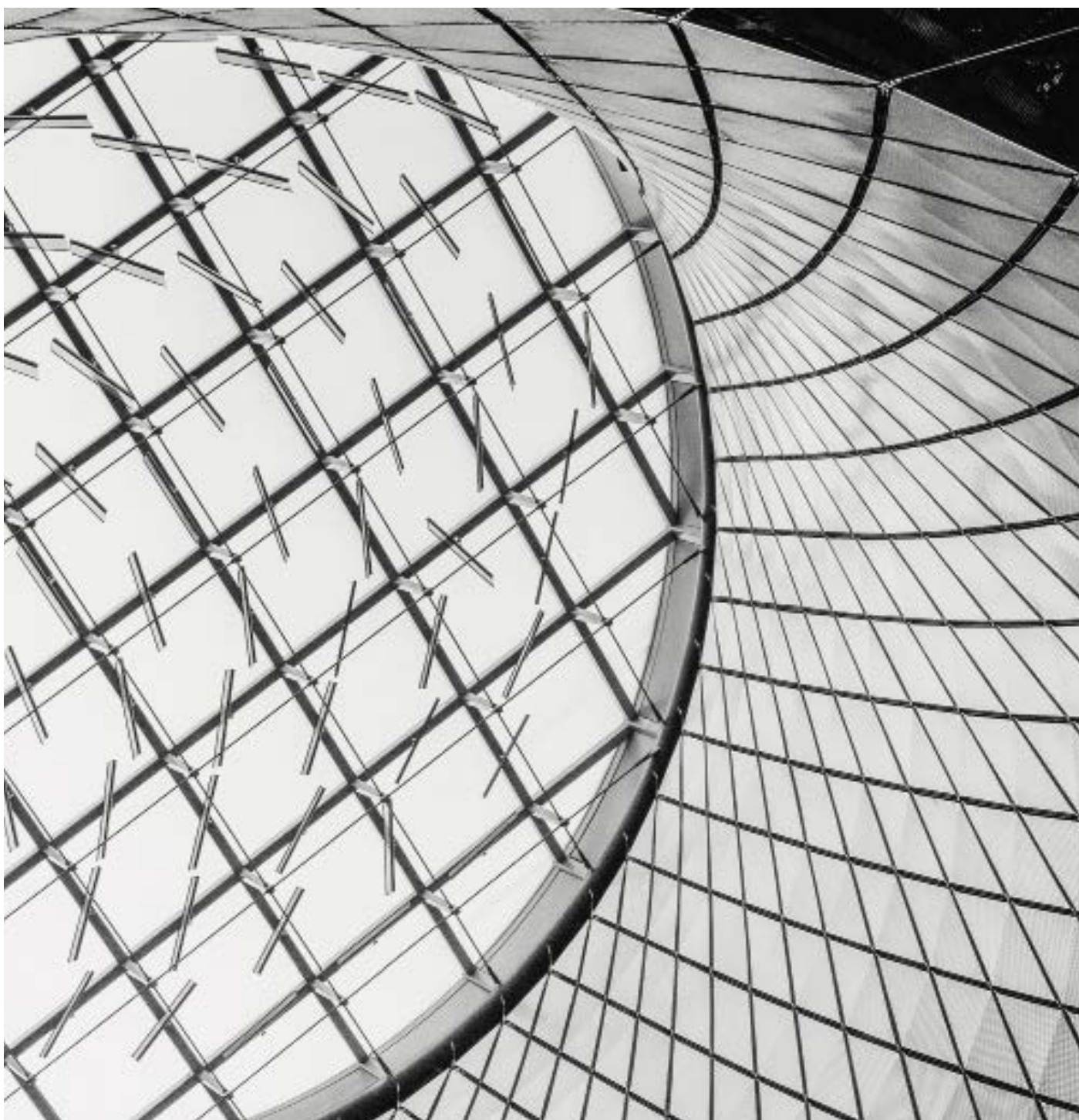

- [Uvod](#)
- [Ozadje](#)
- [Organizacija delavnice](#)
- [Dodatek](#)

„Do nedavnega so bili družbeni in kulturni sistemi zgrajeni okoli našega prepričanja, da se življenje na splošno zgodi po pričakovanjih.

V 21. stoletju smo priča razpadu številnih družbeno-kulturnih in ekoloških sistemov.

Današnji svet je zapleten in nezanesljiv.“ (Gidley, 2017, str. 3)

„Prihodnost je že tukaj.

Samo neenakomerno je porazdeljena.“ (William Gibson)

Eden najbolj znanih citatov o prihodnosti, običajno pripisan priznanemu avtorju Williamu Gibsonu:
<https://quoteinvestigator.com/2012/01/24/future-has-arrived/>

Uvod: Zakaj je bil ta komplet orodij ustvarjen in kako ga je mogoče uporabiti

[Komplet orodij centra EMCDDA za predvidevanje na področju drog](#)

V okviru vse hitrejših, nestanovitnih in zapletenih sprememb postaja predvidevanje (tukaj razumljeno kot sistematična analiza možne prihodnosti v podporo današnjemu odločanju) vse pomembnejše, zato ga vse pogosteje uporabljajo akterji v javnem sektorju, oblikovalci politik, podjetniki in nevladne organizacije ⁽¹⁾. **Predvidevanje se prav tako vedno bolj uporablja in izvaja (zlasti) v sistemu Evropske unije (EU).** Institucije EU, vključno s Skupnim raziskovalnim središčem Evropske komisije (JRC), Odborom Evropskega parlamenta za prihodnost znanosti in tehnologije (STOA) in drugimi tehničnimi agencijami EU, **vse bolj vključujejo pristope predvidevanja trendov v svoja tematska področja dela.** V javnem sektorju so pristopi predvidevanja namenjeni **spodbujanju systemskega razmišljanja**, pridobivanju **vnaprejšnjega znanja** in uporabi participativnih postopkov, ki namerno **presejajo tradicionalne meje področij politik in institucionalnih krogov.**

V tem okviru **Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA) že od začetka leta 2019 gradi zmogljivosti predvidevanja trendov** znotraj organizacije in s svojimi deležniki z različnimi dejavnostmi, osredotočenimi na oblikovanje in razvoj njihovih naborov veščin in orodij za predvidevanje trendov. Te dejavnosti vključujejo vrsto strokovnih delavnic, simulacij pregledovanja trendov in projektov razvoja podatkov, namenjenih povečanju pripravljenosti na področju trendov, politike in prakse na področju drog. V okviru tega procesa si center EMCDDA prizadeva ustvariti v prihodnost usmerjene izdelke z ugotavljanjem prihodnjih trendov in tveganj za **boljšo podporo pripravljenosti EU in odziva na nenehno spreminjajoče se okolje na področju drog** ter zagotoviti bolj neposredno komunikacijo z nacionalnimi in evropskimi deležniki. Znotraj teh dejavnosti so različni deležniki centra EMCDDA večkrat izrazili zanimanje za orodja in podporo, ki bi jim omogočili izvajanje lastnih pobud ali delavnic za predvidevanje, in ta prvi komplet orodij naj bi bil odgovor na to potrebo.

Namen [kompleta orodij](#) je tako podpreti druge deležnike, akterje in raziskovalce na področju drog pri izvedbi svoje simulacije predvidevanja trendov v obliki uvodne delavnice. Ta pristop je bil izbran na podlagi izkušenj, pridobljenih z lastnimi dejavnostmi predvidevanja trendov centra EMCDDA, in izjemnega zanimanja, ki so ga deležniki izrazili za tovrstno delavnico. Večinoma temelji na elementih kompleta orodij skupine za predvidevanje trendov Skupnega raziskovalnega središča ter

⁽¹⁾ Glejte na primer Gidley (2017, str. 5) za podrobnosti o različnih konotacijah izrazov „predvidevanje“, „raziskave prihodnosti“, „študije prihodnosti ali možnosti“ in njihovi zgodovini.

se na te elemente opira in z njimi deluje, kot je predstavljeno v kompletu orodij za ocenjevanje trendov (JRC, 2019), prav tako pa tudi deluje s trendi, kot so opisani in obširno analizirani v središču megatrendov JRC (JRC, 2017). Poleg dela na področju megatrendov iz zvezdišča JRC in vključitvi tistih, ki so bili v postopku predvidevanja trendov centra EMCDDA opredeljeni kot ključni za prihodnost drog, tukajšnji pristop in ustrezen nabor trendov predstavljata tudi nastajajoče trende, ki so značilni za področje drog, ter s tem povezano spremljanje in raziskave, kot je opredeljeno v dosedanjih dejavnostih centra EMCDDA. Vsi tovrstni trendi so na voljo v [kompletu kartic trendov](#), ki je na voljo za prenos na spletni strani in je namenjen uporabi s [predlogami](#) za vodenje delavnice v okviru pristopa, opisanega v tem kompletu orodij.

Komplet orodij je zasnovan tako, da ga lahko uporabljajo številni uporabniki na tem področju in ga je mogoče na različne načine prilagoditi posebnim okoliščinam. Pričakujemo tudi, da se lahko veliko naučimo iz načina njegove uporabe, zato bomo hvaležni za povratne informacije o uporabi kompleta orodij v praksi.

Naslednji razdelki se začnejo s kratkim ozadjem o predvidevanju in delu s trendi, nato pa nudijo orodja, potrebna za izvedbo delavnice o načrtovanju prihodnosti drog, vključno s predlogami in informacijami o tem, kako izvesti vsak korak. Za tiste, ki bi radi izvedeli več in se poglobili, so v prilogi navedeni dodatni referenčni viri in informacije o drugih, splošnejših orodjih.

Vodilna vprašanja analize trendov:

Kakšne spremembe že lahko opazimo? Zakaj se te spremembe dogajajo ter kje in s kakšno hitrostjo?

Kaj to pomeni za današnje ukrepe? Na katere spremembe bi morali biti pripravljene, katerim spremembam bi se radi izognili ali jih naredili manj verjetne in katere bi morali spodbujati?

„Jasno je, da bo dinamičnost demografskih, tehnoloških ali gospodarskih sprememb zelo odvisna od družbenega, političnega in kulturnega okolja, pa tudi od prirojenih značilnosti prebivalstva, tehnologije ali gospodarstva.“

(Herman Kahn)

Iz: Kahn (2021; prvotno objavljeno leta 1984). Herman Kahn je bil eden najvplivnejših izvajalcev zgodnjega predvidevanja trendov. S tem citatom želimo poudariti, da čeprav se analiza trendov pogosto začne z vidika gledanja na trende ločeno, bi morali pri izvajanju predvidevanj upoštevati tudi interakcije in soodvisnosti trendov. Poleg tega ta kratka izjava jasno pove, da pri načrtovanju in analizi trendov ni ključnega pomena le gledanje na eno področje sprememb, kot je tehnologija, ampak tudi na širšo sfero pojavov sprememb.

Ozadje: Razlogi za delo s pristopi predvidevanja in analize trendov ter splošna načela za njihovo učinkovito uporabo

Predvidevanje ali raziskave prihodnosti imajo **dolgoletno tradicijo**, še posebno pa so postale vidne v javnem in raziskovalnem sektorju v povojnem obdobju ter v zasebnem sektorju od sedemdesetih let prejšnjega stoletja naprej. Bistvena zamisel predvidevanja je biti proaktiven in ne kurativen, **prepoznati in predvideti spremembe ter biti pripravljen na možnosti za ukrepanje, ki oblikujejo želene rezultate**. S tem ko trdimo, da nimamo popolnih napovedi, ampak raje **razmišljamo o več možnih izidih** (scenarijih) ali alternativni prihodnosti, lahko razvijemo strategije, ki so prilagodljive in tako delujejo v številnih možnih prihodnih okvirih. Tako so dejavnosti, usmerjene v prihodnost, bolj špekulativne kot bolj konvencionalno znanstveno delo ter pogosto temeljijo na specialističnih in včasih manj konvencionalnih novih metodah.

Znotraj predvidevanja je ena ključnih metodologij analiza trendov ⁽²⁾. Uporablja se za zgodnje odkrivanje pomembnih **novih dogodkov** v zunanjem okolju in **razumevanje**, kje se lahko izvedejo **temeljne spremembe** in kaj to pomeni za posameznika ali njegovo organizacijo. Na področju drog analiza trendov omogoča globlje razumevanje prihodnjih trendov, tako da raziskave in spremljanje drog ostajajo relevantni in postajajo vse bolj proaktivni. To omogoča, da se politiki zagotovi ustrezna podpora po paradigmi „vnaprejšnjega upravljanja“.

Primer tipične analize trendov:

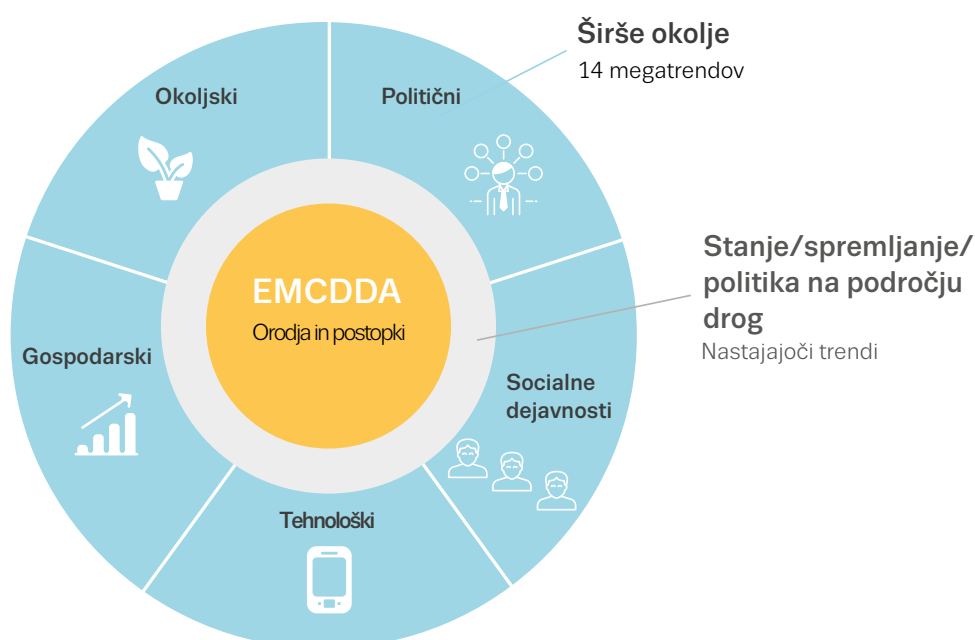
⁽²⁾ Analiza trendov se pogosto imenuje tudi spremljanje okolja ali pregledovanje. Za podrobnosti o definicijah glejte na primer EFP (2010a, 2010b).

Komplet orodij, ki je predstavljen tukaj, uvaja le delček dejavnosti in prizadevanj, uporabljenih v popolni analizi trendov, ki bi jo bilo najbolje dopolniti z dodatnimi raziskavami in analizami. Vendar tudi kot samostojen vzorec pristopa k delu na področju trendov zajema različne zgoraj navedene elemente. Čeprav se osredotoča predvsem na prednostno razvrščanje trendov in analizo njihovih posledic, ponuja tudi možnost prepoznavanja in dodajanja dodatnih trendov tistim, ki so že na voljo v kompletu kartic trendov.

Če na kratko povzamemo, so se različna načela izkazala za zelo koristna pri analizi trendov v praksi njihovega predvidevanja. Prvo in najpomembnejše je načelo „**360-stopinjskega pogleda**“, tj. uporaba pregledovanja na različnih področjih sprememb, ne le na tistih, ki so blizu področja, na katerem je aktivna organizacija. To je na primer mogoče omogočiti z analitičnimi orodji, kot je STEEP (socialni, tehnološki, ekonomski, ekološki, politični vidiki), načelo za organizacijo pojavov sprememb (glejte spodnji diagram za pristop, kot ga uporablja center EMCDDA).

Kljub temu je treba poudariti, da čeprav je analiza trendov običajno izhodišče in pomemben gradnik vsake prakse predvidevanja, ni edini pristop k predvidevanju trendov. Obstaja vrsta dopolnilnih metodoloških pristopov, ki bi jih bilo najbolje združiti. Med najbolj znanimi pristopi poleg pregledovanja trendov so razvoj scenarijev, delfske študije, pristopi, ki načrtujejo morebitne motnje, pristopi, ki se ukvarjajo z resnim (predvidevanjem) iger, in tisti na presečišču oblikovanja, umetnosti in predvidevanja, ki nameravajo omogočiti globljo potopitev z različnimi perspektivami in predstavami o možnih alternativnih prihodnostih.

Pristop STEEP (ki zajema socialne, tehnološke, ekonomske, ekološke in politične vidike) se uporablja za identifikacijo vrzeli glede na to, kaj bi lahko spodbudilo spremembe.

„Verjetno bomo priča dvem do trem večjim pandemijam, ki se bodo začele na območjih z omejenim javnim zdravstvenim varstvom in se hitro razširile po vsem svetu ter tako zahtevale hiter odziv.“

(Future Agenda, 2011)

Čeprav je ključnega pomena razumeti, da je delo s trendi ter njihovo prepoznavanje in analiziranje le en kos sestavljanke v kompletu orodij za predvidevanje in da se ne smemo preveč izgubiti pri napovedovanju, ki je pogosto povezano z delom s trendi, je v tej izjavi iz leta 2011 poudarjeno, da se je v nekaterih primerih koristno naučiti iz tega, kar je zelo verjetno, ter sprejeti ustrezne ukrepe. Izjava iz objave Future Agenda je le eden od več pomembnih virov predvidevanja, v katerih je poudarjena velika verjetnost svetovne pandemije. Iz Future Agenda (2011); glejte na primer tudi Milenijski projekt (2017).

Kako organizirati delavnico o trendih: Predloge, nasveti in triki

Delavnica o trendih, ki je predstavljena tukaj, naj bi bila uporabna za najrazličnejše akterje na področju drog, zato jo je mogoče tudi prilagajati. V naslednjem razdelku opisujemo vse potrebne korake pri pripravi, izvedbi in dokumentiranju tovrstne delavnice. Podajamo nasvete in namige za vsak posamezen korak, pri čemer se osredotočamo predvsem na izvedbo delavnice. [Predloge](#), potrebne za izvedbo delavnice, so predstavljene na naslednjih straneh in na voljo za prenos skupaj z ločenim dokumentom, ki vsebuje [kartice trendov](#). Čeprav v nadaljevanju predpostavljamo organizacijski okvir, tj. da bo delavnico izvajala skupina strokovnjakov znotraj raziskovalne ali politične organizacije, jo lahko izvaja tudi katera koli skupina zainteresiranih posameznikov ali pa jo uporablja posameznik za analitično vajo.

1 **Prva faza** predstavlja pripravo delavnice. Kritični vprašanji sta predvsem **opredelitev in sporočanje jasnega in realističnega cilja** (tj. odgovor na vprašanje „Kaj želimo in lahko realno dosežemo s to delavnico?“).

Na primer „oblikovanje strategije za prihodnost za našo organizacijo“ v okviru delavnice o trendih, ki jo organizacija izvaja prvič, verjetno ni realen cilj. Vendar pa je bolj izvedljivo pripraviti zbirko prvih spoznanj o ključnih trendih, ki bi lahko vplivali na področje drog in s tem na organizacijo.

Poleg tega je **prepoznavanje in povabilo morebitnim udeležencev** ključnega pomena za pridobivanje koristnih vpogledov. Splošno priporočilo in uveljavljena praksa pri predvidevanju za delavnice je po možnosti sestaviti skupino z različno izobrazbo, spolom, starostjo itd. To raznolikost je mogoče delno doseči z vključitvijo zunanjih strokovnjakov, npr. strokovnjaki za spremljanje drog, epidemiologi in izvajalci na terenu ter strokovnjaki za človeške vire in komunikacije. V idealnem primeru bo skupina udeležencev vključevala tudi nosilce odločanja znotraj posamezne organizacije, ki jih rezultati zanimajo in bi jih lahko uporabili, npr. v postopkih načrtovanja, strategij, oblikovanja politik ali inovacij. Dnevni red na naslednji strani vključuje standardno besedilo o ciljih, pa tudi dodatne informacije o možnih velikostih skupin itd., ki bi morale dobro delovati v večini primerov.

S **praktičnega vidika** (ni posebej značilno za predvidevanje) priprava zajema praktično postavitev. Poleg običajnih zahtev glede organizacije in ureditve ustreznih prostorov itd. bo to vključevalo:

- tiskanje sklopa predlog za skupinske vaje (po eno za vsako ločeno skupino);
- tiskanje kompletov kartic trendov (en komplet na ločeno skupino);
- v idealnem primeru tiskanje enega kompleta kartic trendov v formatu A3, da ga prikažete na steni glavne delavnice.

2 **Druga faza** se začne z naborom trendov, ki so navedeni v kompletu kartic trendov, pri čemer udeležence spodbudite, da navedejo dodatne trende (bodisi iz obstoječe analize trendov na ravni EU, nacionalni ali lokalni ravni ali lastne osebne trende). Udeleženci nato z naborom dveh meril identificirajo trende, ki so še posebno problematični, in tem trendom dajo prednost za nadaljnjo analizo v tretji fazi ⁽³⁾.

3 **V tretji fazi** se analizirajo vsi prednostni trendi glede na njihove posledice in vplive na EU, nacionalno ali lokalno področje drog, pa tudi na samo organizacijo. Rezultat delavnice je torej nabor trendov, skupaj s pregledom ustreznih posledic za področje drog in organizacijo.

* **Izbirna faza** Pri daljši obliki delavnice se lahko udeleženci poglobijo v analizo v dodatni fazi, v okviru katere raziskujejo potrebe po ukrepih, ki izhajajo iz predhodno opredeljenih posledic. Posledične potrebe po ukrepih je na primer mogoče razvrstiti glede na skupine deležnikov ali glede na njihovo nujnost.

Po delavnici je pravočasna priprava **dokumentacije, ki povzema rezultate**, ključna za ohranjanje vključenosti udeležencev in koristno uporabo rezultatov. Rezultati delavnice, ki jih je treba povzeti poleg podrobnosti razprav, so trendi, ki so bili prednostno obravnavani v drugi fazi, ter povzetek ključnih vprašanj in možnih medpanožnih ali pomembnih tem, obravnavanih v okviru tretje faze, tj. analiza posledic trendov. V idealnem primeru oblikujte pot za vključitev rezultatov v strateške ali inovacijske postopke znotraj organizacije že pred delavnico, tako da ustrezni nosilci odločanja postanejo del postopkov.

Upoštevajte tudi, da je ta komplet orodij zasnovan izvedbo **štiriurne delavnice**, ki pa jo je mogoče podaljšati ali skrajšati. Krajša različica bi dala vpogled v pristop. Odvisno od števila udeležencev in drugih dejavnikov lahko delavnica traja od ure in pol do enega dneva in pol. Če je primernejša daljša delavnica, se lahko dodajo dodatni koraki (npr. prednostno razvrščanje posledic ali prepoznavanje potreb po ukrepanju) ali pa se obstoječi koraki dodatno obogatijo s podaljšanjem trajanja osmišljanja znotraj skupine.

⁽³⁾ Merila, predlagana v predlogi 1, je mogoče prilagoditi glede na točno določen okvir, prav tako pa tudi razlikovanje posledic v predlogi 2.

Opomba o morebitni virtualni izvedbi: To delavnico je mogoče izvesti virtualno (z uporabo spletnih orodij za videokonference in spletnih pisarniških orodij za sodelovanje). Odvisno od organizacijskega okvira, tehnoloških možnosti in razpoložljivega interaktivnega orodja bi bilo najbolje prenesti pripravljene predloge v spletno obliko, da lahko skupine delajo in sodelujejo z neposrednim urejanjem in vnašanjem podatkov v predloge. Kar zadeva dolžino, se je načeloma nekoliko krajše trajanje treh ur izkazalo za koristno in izvedljivo. Velikost posameznih ločenih skupin naj bo omejena na največ pet udeležencev, odmore pa je treba načrtovati pogosteje. Organizatorji morajo nenazadnje v primeru spletne izvedbe delavnice poskrbeti, da so vsi člani projektne skupine in predavatelji dobro seznanjeni z orodji, ki se uporabljajo. Prisoten naj bo predstavnik tehnične podpore, da zagotovi osebno pomoč udeležencem, ki imajo kakršne koli tehnološke težave.

Kako organizirati delavnico o trendih: ustvarjanje okvira delavnice

Dnevni red in nadaljnje informacije, podane spodaj, so vzorčne različice: po potrebi jih lahko prilagodite posebnemu primeru in organizacijskemu okviru. To bo na primer odvisno od občinstva in njihovih posebnih potreb, vključno z njihovimi predhodnimi izkušnjami s predvidevanjem trendov, njihovo vlogo in funkcijami v organizaciji ter predvideno uporabo rezultatov.

Cilji delavnice so:

- udeležencem predstaviti pristop predvidevanja trendov;
- prepoznati ključne spremembe, tj. trende v širšem okolju, in o njih razmišljati;
- analizirati posledice teh trendov.

Rezultati delavnice obsegajo:

- nabor prednostnih trendov, ki veljajo za ključne na področju drog v EU (nacionalno ali lokalno okolje) in organizaciji;
- prvi pregled morebitnih posledic prednostnih trendov;
- na „blažji“ strani udeleženci pridobijo začetne izkušnje s pristopi predvidevanja in pridejo do skupnega pogleda na to, kaj je kritično v smislu sprememb v širšem okolju.

Udeleženci bodo:

- strokovnjaki in/ali deležniki z različnim ozadjem znotraj in zunaj organizacije;
- skupina od šest do 30 posameznikov, vključno s posredniki; priporočena velikost skupine za ločene vaje je tri do pet udeležencev.

Posredniki:

- skupina strokovnjakov znotraj organizacije, po potrebi s podporo specializirane skupine za predvidevanje;
- priporočljivo je, da je prisoten po en posrednik na ločeno skupino in glavni posrednik za vodenje plenarnih zasedanj;
- med delovnimi zasedanji je vloga posrednika, da udeležence spodbudi k prispevanju in komentiranju ter jih opomni na morebitne vrzeli;
- posredniki morajo vnaprej prejeti navodila in/ali usposabljanje s strani organizatorjev delavnice.

Kako organizirati delavnico o trendih:

Dnevni red delavnice

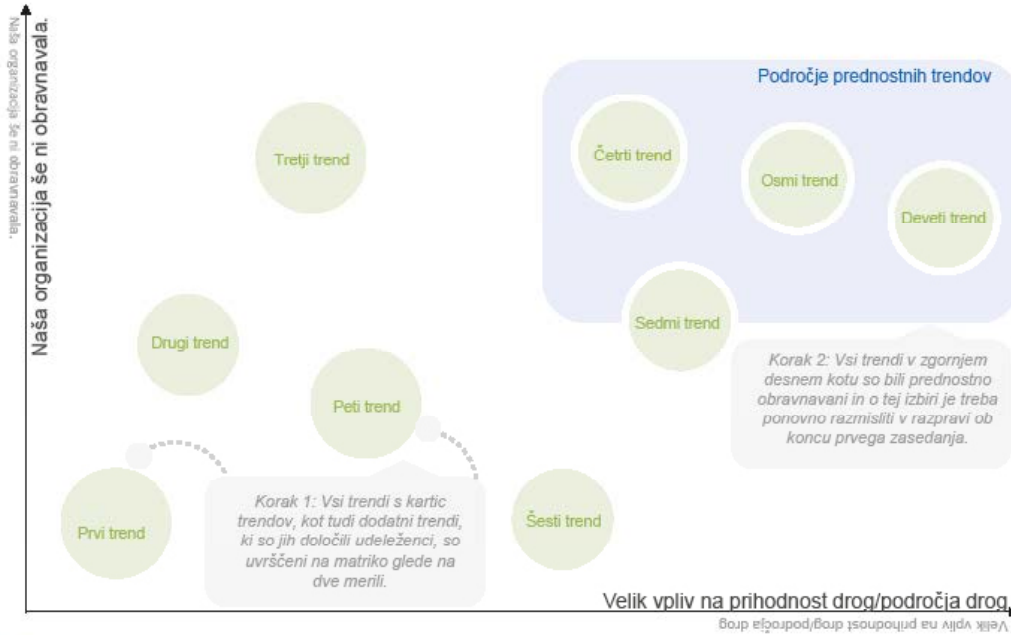
Točka dnevnega reda	Trajanje v minutah	Podrobnosti
Uvod	45	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Predstavitve ciljev in pristopa ter udeležencev in posrednikov ▪ Predstavitve (neobvezno) ▪ Prva razprava ter vprašanja in odgovori <p><i>To poteka v plenarni obliki z vsemi udeleženci delavnice.</i></p>
Prvo zasedanje Načrtovanje in prednostno razvrščanje trendov	90	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Udeleženci prednostno razvrstijo trende s predlogo 1 (dodajte povezavo) ▪ Izhajajo iz kompleta kartic trendov in ga uporabljajo ▪ Udeleženci lahko določijo tudi dodatne trende (poleg tistih, ki so zajeti v kompletu kartic trendov) <p><i>To poteka v majhnih delovnih skupinah, ki vzporedno delajo na istih nalogah.</i></p>
Odmor	15	
Drugo zasedanje: analiziranje posledic trendov	60	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Za prednostne trende, ki so bili določeni v prvem zasedanju, udeleženci opredelijo posledice, pri čemer delajo s predlogo 2 (dodajte povezavo) <p><i>To poteka v majhnih delovnih skupinah, ki vzporedno delajo na istih nalogah.</i></p>
Rezultati in povzetek	30	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vse skupine delijo ključne vpogleds iz svojih rezultatov (samo izbor) ▪ Ključne teme in dodatne informacije ▪ Izmenjajo se informacije o konkretnih naslednjih korakih, o katerih se doseže dogovor. <p><i>Ta del poteka v plenarni obliki z vsemi udeleženci delavnice.</i></p>

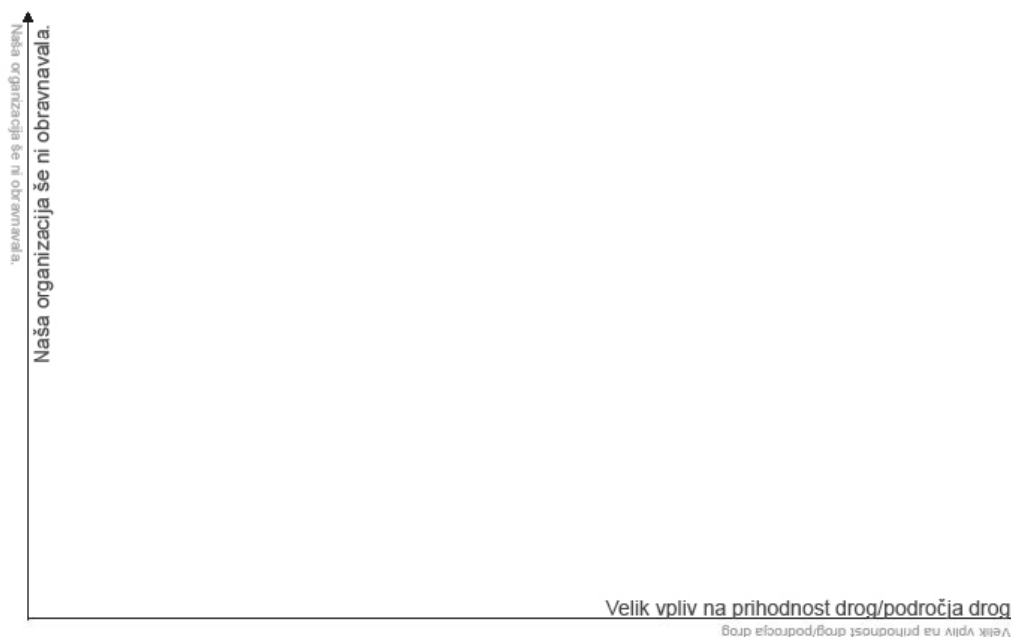
Predloge

Spodnje predloge lahko prenesete s [spletnega mesta kompleta orodij](#).

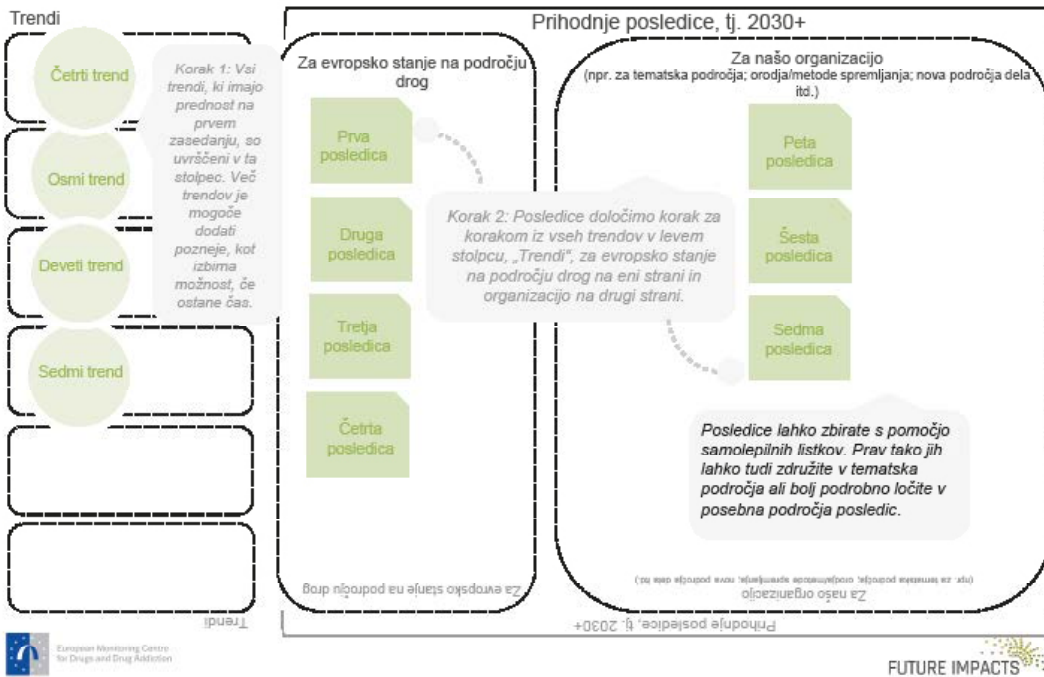
Predloga 1 iz kompleta orodij za predvidevanje načrtovanja trendov centra EMCDDA: načrtovanje in prednostna razvrstitev trendov (različica s primeri in navodili; glejte tudi prazno stran za tisk na naslednji strani)

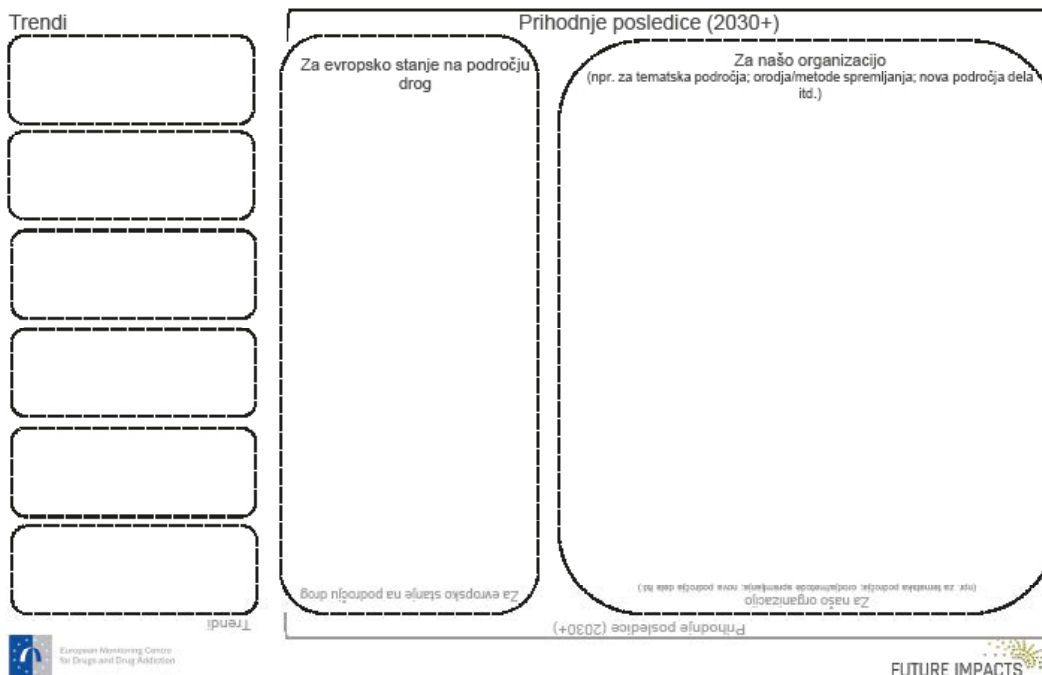
Predloga 1 iz kompleta orodij za predvidevanje načrtovanja trendov centra EMCDDA: načrtovanje in prednostna razvrstitev trendov

Predloga 2 iz kompleta orodij za predvidevanje načrtovanja trendov centra EMCDDA: analiza posledic trendov (različica s primeri in navodili; glejte tudi prazno stran za tisk na naslednji strani)

Predloga 2 iz kompleta orodij za predvidevanje načrtovanja trendov centra EMCDDA: analiza posledic trendov

Dodatek: Referenčni dokumenti ter več orodij in virov

Primeri referenčnih dokumentov za predvidevanje in analizo trendov:

Za podrobne informacije o vseh 14 megatrendih JRC:

Skupno raziskovalno središče (JRC) (2017), *The megatrends hub*, https://knowledge4policy.ec.europa.eu/foresight/tool/megatrends-hub_en

Za kratek uvod v okoljsko pregledovanje:

Evropska platforma za predvidevanje (EFP) (2010a), *Environmental scanning*, <http://www.foresight-platform.eu/community/forlearn/how-to-do-foresight/methods/analysis/environmental-scanning/>

Za kratek uvod v obzorno pregledovanje:

EFP (2010b), *Horizon scanning*, <http://www.foresight-platform.eu/community/forlearn/how-to-do-foresight/methods/analysis/horizon-scanning/>

Za uvod v trende in megatrende:

EFP (2016), *Megatrend / trend / driver / issue*, <http://www.foresight-platform.eu/community/forlearn/how-to-do-foresight/methods/analysis/megatrend-trend-driver-issue/>

Za več informacij o obzornem pregledovanju in vključevanju raziskav:

Fraunhofer Institute for Systems and Innovation Research (2015), *Models of horizon scanning: how to integrate horizon scanning into European research and innovation policies*, Fraunhofer Institute for Systems and Innovation Research, Karlsruhe, <https://www.isi.fraunhofer.de/content/dam/isi/dokumente/ccv/2015/Models-of-Horizon-Scanning.pdf>

Za informacije in vire iz agende o prihodnosti:

Future Agenda (2011), *The World in 2020*, Oxford 2011, <https://www.futureagenda.org>

Kahn, H. (2021), *Forecasting the Future*, Hudson Institute. Prvotno objavljeno 13. septembra 1984, dostop junija 2021, <https://www.hudson.org/research/2729-forecasting-the-future>

Za informacije in vire iz Milenijskega projekta:

The Millennium Project (2017), *State of the future 19.1*, The Millennium Project, Washington, <https://www.millennium-project.org/state-of-the-future-version-19-1/>

Rohrbeck, R. (2013), „Trend scanning, scouting and foresight techniques“, https://www.researchgate.net/publication/236897709_Trend_Scanning_Scouting_and_Foresight_Techniques

Primeri referenčnih dokumentov za druge komplete orodij za predvidevanje trendov:

Cranfield University (2018), *Horizon scanning toolkit*, Smarter regulation of waste in Europe: LIFE SMART waste project, <https://www.sepa.org.uk/media/367059/lsw-b4-horizon-scanning-toolkit-v10.pdf>

Skupno raziskovalno središče Evropske komisije (JRC) (2019), *Megatrends engagement tools*, https://knowledge4policy.ec.europa.eu/foresight/megatrends-engagement-tools_en

UK Government Office for Science (2017), *The futures toolkit: Tools for futures thinking and foresight across UK government*, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/674209/futures-toolkit-edition-1.pdf

Primeri referenčnih dokumentov za predvidevanje trendov, ki se izvaja v sistemu EU:

Evropska komisija (2021), *Foresight*, https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/support-policy-making/shaping-eu-research-and-innovation-policy/foresight_en

Evropsko središče za politično strategijo Evropske komisije (EPSC) (2021), *European Political Strategy Centre*, www.ec.europa.eu/epsc/

Skupno raziskovalno središče Evropske komisije (JRC) (2021), *Competence centre on foresight*, https://knowledge4policy.ec.europa.eu/foresight_en

Primeri referenčnih dokumentov za predvidevanje trendov na področju drog:

Odbor Evropskega parlamenta za prihodnost znanosti in tehnologij (STOA) (2017), *Technological innovation strategies in substance use disorders*, strokovna skupina za prihodnost znanosti in tehnologije, [https://www.europarl.europa.eu/stoa/en/document/EPRS_STU\(2017\)581942](https://www.europarl.europa.eu/stoa/en/document/EPRS_STU(2017)581942)

Global Initiative (2021), *The global illicit economy*, <https://globalinitiative.net/analysis/global-organized-crime/>

Karlsen, J. E., Gual, A. in Anderson, P. (2013), „Foresighting addiction and lifestyles in Europe 2030+“, *European Journal of Futures Research* 1, 19, <https://doi.org/10.1007/s40309-013-0019-0>

UK Government Office for Science (2005), *Drugs Futures 2025*, <https://www.gov.uk/government/publications/drugs-futures-2025> O Future Impacts

O Future Impacts

Future Impacts oblikuje in izvaja postopke predvidevanja glede vprašanj o prihodnosti organizacij in korporacij. Izvaja projekte predvidevanja trendov in tako prepoznava možnosti za v prihodnost usmerjene ukrepe že danes. V ta namen med drugim uporablja ali združuje analizo trendov, scenarije in delfske študije. Poleg osredotočenosti na razvoj in izvedbo individualiziranih izvedb predvidevanja se osredotoča tudi na krepitev zmogljivosti predvidevanja. Svoje stranke podpira pri razširitvi njihovih sposobnosti in veščin predvidevanja z usposabljanjem, kompleti orodij in poučevanjem.

www.future-impacts.de

O EMCDDA

Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA) je decentralizirana agencija EU, ki EU in njenim državam članicam zagotavlja pregled dejanskih problemov z drogami v Evropi in trdne dokaze v podporo razpravi o drogah. Oblikovalcem politik zagotavlja podatke, ki jih potrebujejo za pripravo informiranih zakonov in strategij na področju drog. Strokovnjakom in izvajalcem na terenu tudi pomaga pri določanju dobrih praks in novih raziskovalnih področij.

www.emcdda.europa.eu

Licenca

Ta komplet orodij „Kako voditi delavnico o trendih. Za komplet orodij za predvidevanje, ki ga je pripravil center EMCDDA za področje drog je treba pridobiti licenco Creative Commons 4.0 International (CC BY-SA 4.0). Za več podrobnosti o licenci obiščite: <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Zahvala Skupnemu raziskovalnemu središču (JRC)

Ta komplet orodij večinoma temelji na delu Skupnega raziskovalnega središča (JRC) o megatrendih. To delo in odločitev, da bo na voljo in uporabno pod licenco Creative Commons 4.0, zelo cenimo.

Kontakt za povratne informacije: Klaudia.Palczak@emcdda.europa.eu

Pravno obvestilo: Niti center EMCDDA niti osebe, ki delujejo v njenem imenu, niso odgovorne za morebitno uporabo informacij iz te publikacije.

Fotografije: pexels.com.

© Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami, 2022
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.
Ta publikacija je na voljo samo v elektronski obliki.

EMCDDA, Praça Europa 1, Cais do Sodré, 1249-289 Lisbon, Portugalska
Tel. (351) 211 21 02 00 | info@emcdda.europa.eu
emcdda.europa.eu | twitter.com/emcdda | facebook.com/emcdda
linkedin.com/company/emcdda | instagram.com/emcdda | youtube.com/emcddatube

Urad za publikacije
Evropske unije

Luxembourg: Urad za publikacije
Evropske unije, 2022
doi:10.2810/797559
ISBN 978-92-9497-917-9
TD-07-22-427-SL-N